

Landstingens ekonomi bättre än väntat

Prognos visar två miljarder i överskott 2005

År 2005 blir det första året på 13 år som landstingen kommer att redovisa ett ekonomiskt överskott. Det tror Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet i en gemensam prognos. Men överskottet kommer knappast att leda till någon utökad verksamhet.

II Redan i år räknar sex landsting med ett överskott i budgeten, bland annat Stockholms läns landsting som för bara två år sedan hade ett underskott på 4,5 miljarder kronor. Det förklaras främst av en skattehöjning, men även dämpade kostnadsökningar bidrar till förbättrade resultat.

Många landsting har dock fortfarande stora ekonomiska problem, och det samlade resultatet för landstingen hamnar 2004 på ett underskott på 1,5 miljarder kronor. Det visar de siffror Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet samlat in, inför den gemensamma prognos förbunden nu presenterar.

För hela sektorn, kommuner, landsting och regioner, har den ekonomiska prognosen svängt kraftigt på bara ett halvår. I maj förväntades underskottet för 2004 hamna på 10 miljarder kronor. I dagsläget har det minskat till omkring 5 miljarder kronor.

– Dels föreslås det i budgetpropositionen en generell höjning av sysselsättningsstödet med 1,5 miljarder kronor redan i år, dels blir skatteintäkterna högre än tidigare beräknat. Dessutom leder landstingens besparingar till att kostnaderna blir 1,7 miljarder kronor lägre än vad vi beräknade i prognosen i maj, sade

chefekonom Stefan Ackerby då de båda förbunden presenterade den ekonomiska prognosen.

Ingen volymökning trots mer pengar

För landstingen innebär det generella sysselsättningsstödet från staten en intäktsförstärkning år 2005 med 2,5 miljarder kronor. Dessutom föreslås i budgetpropositionen ett tillskott till landstingen på 700 miljoner kronor som är avsett för införandet av en nationell vårdgaranti, men som läggs in i det generella statsbidraget. Utöver det ska staten skjuta till 500 miljoner kronor till den psykiatriska vården, varav en tredjedel beräknas hamna i landstingen.

Trots detta extra stöd räknar Landstingsförbundet inte med att landstingens verksamhet mätt i volym ökar 2005.

– Dessa statliga tillskott ger oss råderum och en möjlighet att stabilisera situationen. De kanske också leder till att vissa planerade besparingar inte behöver genomföras, sade Ingela Nylund Watz (s), beredningsansvarig på Landstingsförbundet samt finanslandstingsråd i Stockholm.

Landstingens samlade resultat år 2005 beräknas nu hamna på ett överskott på nära 2 miljarder kronor, vilket motsvarar

1,2 procent av nettokostnaderna, förutsatt bl a att löneutvecklingen dämpas.

Ökade läkemedelskostnader i slutenvård

Det finns dock många osäkra faktorer. En viktig sådan är läkemedelskostnaderna. För detta år har kostnaden för läkemedelsförmänen minskat med 1,1 procent jämfört med 2003, till följd av bl a generisk substitution och att få nya läkemedel har introducerats.

Men parallellt har läkemedelskostnaderna inom slutenvården ökat med 15 procent. Det innebär att läkemedelskostnaderna sammantaget ökat med 1 procent i år jämfört med 2003. Dessutom har antalet godkända läkemedel ökat i år, och Landstingsförbundet räknar med att förmänskostnaderna ökar med 4 procent per år de närmaste åren och att även läkemedelskostnaderna inom slutenvården fortsätter öka. Dock i något lägre takt än idag.

På lång sikt, fram till år 2008, räknar man med ett successivt minskat överskott för landstingen. I januari 2005 presenterar Landstingsförbundet en mer utförlig rapport om långsiktiga förutsättningar.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

Anmälningsskyldighet om körkort utreds

II En läkare som finner att en körkortsinnehavare av medicinska skäl är uppenbart olämplig att ha körkort är enligt Körkortslagen skyldig att anmäla detta till länsstyrelsen. Men det är få läkare som gör sådana anmälningar. Trots det får 1 500 körkortsinnehavare sina körkort återkallade varje år just av medicinska skäl.

Nu ska regeringen utreda läkares anmälningsskyldighet i dessa fall. Vägverket ska bl a titta på resursbehovet för trafikmedicinska utredningar, förutsättningar för ett system med trafikmedicinska centrum och möjligheterna att utfärda körkort med begränsad behörighet.

Infrastrukturminister Ulrika Messing menar att incitamenten för att läkare verkligen anmäler olämpliga förare måste öka och att man måste hitta ett system som gör att allmänheten kan lita på att läkarna i sin yrkesutövning följer anmälningsskyldigheten i enlighet med Körkortslagen.

Utredningen ska göras i samråd med Socialstyrelsen och redovisas senast den 1 oktober 2005. (LT)

»I samverkan med läkemedelsindustrin bidrar specialister på universitetssjukhusen till att läkemedelskostnaderna skenar«

II Den kängan levererade Arne Melander, chef för NEPI, på SFAMs höstmöte.

Ylva Johansson tog upp skillnaderna i läkemedelskostnader. Via en läkare och god vän hade vård- och äldreomsorgsministern fått höra talas om ett nytt medel som minskade risken för hjärtinfarkt, men endast marginellt. Kostnaden för behandlingen var tio kronor per dag medan den gamla beprövade medicinen kostade 18 öre. Skulle inte mellanskillnaden på 9,82 kronor per dag kunna användas bättre? frågade Ylva Johansson. En undran som glädde Arne Melander, chef för Nätverk för läkemedelsepidemiologi, NEPI.

– Jag blir själagladd när jag hör att det här tänkandet finns inom departementets väggar, för vi tycker att vi har haft svårt

att nå fram med vårt budskap, sa Arne Melander.

Han poängterade att de höga kostnaderna för nya, dyra hypertonibehandlingar inte är ett generellt problem.

– Högst ligger Stockholms stad, Göteborgs kommun, Malmö kommun och Uppsala kommun. Det beror sannolikt på superspecialister i storstäderna och på universitetsorterna och deras oerhörda inflytande på opinionsbildningen. Det har de lärt sig i sin samverkan med läkemedelsindustrin. Någon gång måste detta sägas offentligt, och nu tycker jag att det var ett utmärkt tillfälle, sa Arne Melander och möttes av starka applåder.

Erik Skogh